

Produkti i Brendshëm Bruto, 2014

Vlerësime finale 2013 dhe gjysëm-finale 2014

Tiranë, më 31 Maj 2016: INSTAT paraqet për përdoruesit të dhënat vjetore finale të Produktit të Brendshëm Bruto (PBB)¹ për vitin 2013 dhe gjysëm-finale për vitin 2014.

Sipas të dhënave me baza vjetore, PBB me çmime korrente në vitin 2014 u vlerësua 1.394.419 milion lekë (10.0 miliardë Euro) dhe 1.350.053 milionë lekë (9.6 miliardë Euro) për vitin 2013. PBB për frymë në vitin 2014 arriti në 482 mijë lekë (ose 3,443 €) nga 466 mijë lekë (ose 3,323 €) që ishte në vitin 2013.

Në vitin 2014 ekonomia shqiptare shënoi një rritje në terma realë (në volum) prej +1,83 % krahasuar me vitin 2013, pas një rritje prej +1,00 % në vitin 2013 krahasuar me vitin 2012.

Sipas *PBB-së me metodën e prodhimit*, kontributin kryesor në këtë rritje e kanë dhënë degët e ekonomisë si “Aktivitete profesionale dhe Shërbime administrative” me 0,80 pikë përqindje, “Industria, Energjia dhe Uj” me 0,54 pikë përqindje, “Shërbimet e tjera” me 0,49 pikë përqindje, “Administrata publike, Arsimi dhe Shëndetësia” me 0,45 pikë përqindje, “Bujqësia, Pyjet dhe Peshkimi” me 0,38 pikë përqindje dhe “Tregti, transporti, akomodimi e shërbimi ushqimor” me 0,36 pikë përqindje. “Ndërtimi” është dega që ka kontribuar negativisht në rritjen ekonomike me -1,28 pikë përqindje. Taksat neto mbi produktet kontribuan respektivisht me -0,02 pikë përqindje.

Përsa i përket strukturës së PBB sipas aktiviteteve ekonomike, peshën më të madhe në ekonomi për vitin 2014 vazhdojnë ta zënë *Shërbimet* gjithsej me 45,7 % të PBB, të cilat u rritën me +4,92 % në terma realë. *Industria dhe Ndërtimi* përbëjnë 21,5 % të Produktit të Brendshëm Bruto, por ndërsa *Industria* u rrit me +4,26 % në volum, *Ndërtimi* ka pësuar një rënie prej -12,44 %. *Bujqësia, gjuetia, pyjet dhe peshkimi* përbëjnë 20,0 % të PBB dhe janë rritur me 1,96 % në terma realë.

Deflatori i PBB-së për vitin 2014 ishte +1,4 %.

Sipas *PBB-së me metodën e shpenzimeve*, *Konsumi final* përbën peshën kryesore të shpenzimeve në ekonomi, me 93,0%. Ky komponent u rrit me +5,53 % në terma nominalë dhe +3,41 % në terma realë. Në strukturën e Konsumit Final është *konsumi final i popullatës* ai që zë peshën më të madhe, prej 87,10%, i

¹ *Seria kohore e PBB-së vjetore, 1996 – 2007, e rishikuar sipas metodologjisë së re ESA 2010, do të publikohet më datë 07 Qershor 2016.*

ndjekur nga konsumi i administratës publike me 12,32 % dhe konsumi i institucioneve jo-fitimprurëse në shërbim të familjeve (IJFSHF) me 0,58 %. Si rezultat i përfshirjes së burimeve të reja të informacionit, vlerësimet e IJFSHF kanë pësuar rritje prej +0,27 pikë përqindje në strukturën e grupit. Ky ndryshim ka prekur serinë e viteve 2008-2014.

Në vitin 2014, *Formimi bruto i kapitalit fiks* i cili përbën 24,6 % të PBB-së, u ul me -2,63 % në terma nominalë dhe -3,97 % në terma realë krahasuar me vitin 2013.

Eksportet e mallrave dhe shërbimeve u rritën me 1,46 % në terma nominalë dhe me 1,79 % në terma realë, ndërkohë që *Importet e mallrave dhe shërbimeve* u rritën me 3,87 % në terma nominalë dhe 4,58 % në terma realë, krahasuar me vitin 2013. Duke filluar nga viti 2013 e në vazhdim, të dhënat e Eksporteve dhe Importeve të mallrave dhe shërbimeve vlerësohen sipas Manualit të 6 të Bilancit të Pagesave, MBP6.

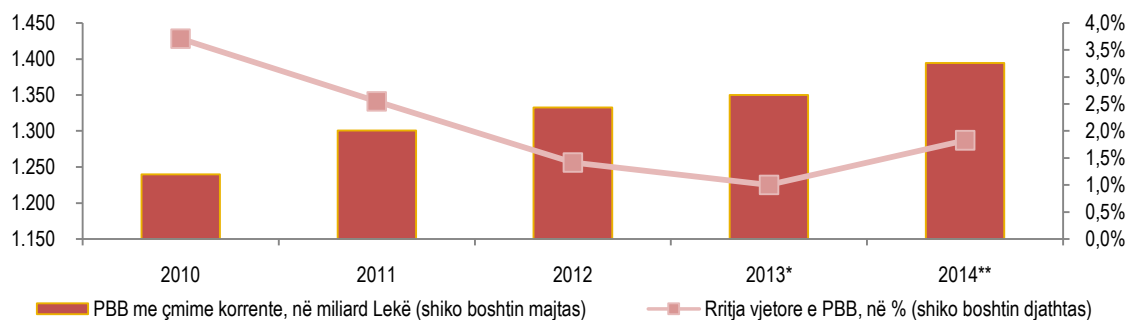
Tab.1 Treguesit kryesorë makroekonomikë (2013-2014 me çmime korrente)

Treguesit		Vitet	
		2013*	2014**
Produkti i Brendshëm Bruto me çmime korrente (në milion lekë)		1.350.053	1.394.419
Të ardhurat kombëtare bruto (në milion lekë)		1.353.012	1.377.713
Rritja reale vjetore e PBB me çmime konstante krahasuar me vitin e mëparshëm (në %)		1,00	1,83
Deflatori i PBB (në %)		0,3	1,4
Popullsia mesatare vjetore (në mijë banorë)		2.897	2.894
Produkti i Brendshëm Bruto për frymë	Mijë lekë	466	482
	EURO	3.323	3.443
	USD	4.411	4.569

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhëna gjysëm-finale

Fig 1. PBB dhe rritja ekonomike, 2010-2014

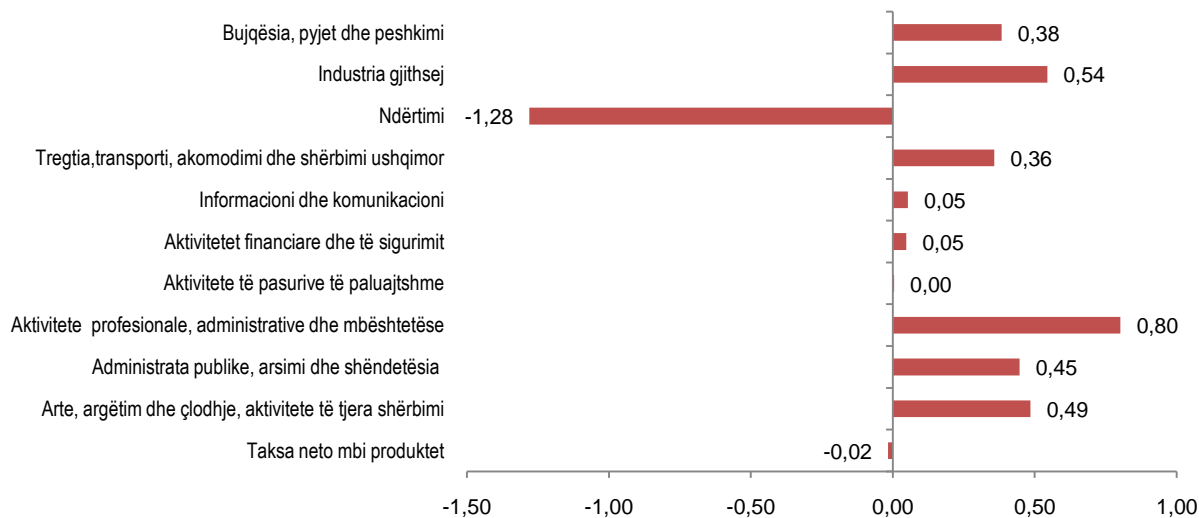
Tab2. Treguesit ë ekonomikë sipas aktiviteteve ekonomike, grupimi A10

A10	Aktiviteti ekonomik sipas NVE Rev. 2	Vlerat me çmime korrente Në Million Lekë		Vlerat me çmime të vitit të mëparshëm	Rritja reale (%)	Struktura e PBB (%)		Kontributi (%)
		2013*	2014**	2014**	2014**	2013*	2014**	2014**
A1	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	264.140	278.924	269.323	1,96	19,6	20,0	0,38
A2	Industria gjithsej	172.462	178.543	179.808	4,26	12,8	12,8	0,54
A2a	nga cila: Industria përpunuese	68.310	73.603	74.010	8,34	5,1	5,3	0,42
A3	Ndërtimi	138.878	121.402	121.594	-12,44	10,3	8,7	-1,28
A4	Tregtia; transporti; aktivitetet e akomodimi dhe shërbimit ushqimor	223.588	230.501	228.417	2,16	16,6	16,5	0,36
A5	Informacioni dhe komunikacioni	27.934	28.577	28.658	2,59	2,1	2,0	0,05
A6	Aktivitetet financiare dhe të sigurimit	30.359	35.160	30.995	2,09	2,2	2,5	0,05
A7	Aktivitete të pasurive të paluajtshme	85.843	85.816	85.901	0,07	6,4	6,2	0,00
A8	Aktivitete shkencore, profesionale , administrative dhe mbështetëse	58.453	70.390	69.282	18,53	4,3	5,0	0,80
A9	Administrata publike;Arsimi; Shëndetësia dhe aktivitete të punës sociale	149.943	155.059	155.971	4,02	11,1	11,1	0,45
A10	Arte, argëtim dhe çlodhje; Aktivitete të tjera shërbimi	26.098	32.560	32.647	25,10	1,9	2,3	0,49
	Vlera e Shtuar Bruto me çmime bazë	1.177.698	1.216.933	1.202.596	2,11	87,2	87,3	1,84
	Taksa neto mbi produktet	172.354	177.487	172.124	-0,13	12,8	12,7	-0,02
	PBB ME ÇMIMET E TREGUT	1.350.053	1.394.419	1.374.721	1,83	100,0	100,0	1,83

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhëna gjysëm-finale

Fig 2. Kontributi i degëve kryesore të ekonomisë në normën reale të rritjes së PBB 2014, në %

Tab.3 Indekset e rritjes në vlerë dhe struktura e PBB me çmimet e tregut, 2013-2014

A19	Aktiviteti ekonomik sipas NVE Rev. 2	Vlerat me çmime korrente Në Million Lekë		Indeksi i rritjes nominale (%)	Struktura e PBB (%)	
		2013*	2014**	(2014/2013)	2013*	2014**
A1	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	264.140	278.924	5,60	19,6	20,0
A2	Industria nxjerrëse	66.516	69.085	3,86	4,9	5,0
A3	Industria përpunuese	68.310	73.603	7,75	5,1	5,3
A4	Energjia elektrike, gazi, avulli dhe furnizimi me ajër të kondicionuar	27.795	25.850	-7,00	2,1	1,9
A5	Furnizimi me ujë, aktivitetet e trajtimit dhe menaxhimit të mbeturinave, mbetjeve	9.841	10.005	1,67	0,7	0,7
A6	Ndërtimi	138.878	121.402	-12,58	10,3	8,7
A7	Tregtia me shumicë dhe me pakicë; riparimi i automjeteve dhe motorcikletave	147.932	154.294	4,30	11,0	11,1
A8	Transporti dhe magazinimi	42.569	41.594	-2,29	3,2	3,0
A9	Akomodimi dhe shërbimi ushqimor	23.214	24.342	4,86	1,7	1,7
A10	Informacioni dhe komunikacioni	37.807	38.849	2,76	2,8	2,8
A11	Aktivitete financiare dhe të sigurimit	30.359	35.160	15,81	2,2	2,5
A12	Aktivitete të pasurive të paluajtshme	85.843	85.816	-0,03	6,4	6,2
A13	Aktivitete profesionale, shkencore dhe teknike	29.453	35.098	19,17	2,2	2,5
A14	Shërbime administrative dhe mbështetëse	29.000	35.292	21,70	2,1	2,5
A15	Administrim publik dhe mbrojtja; sigurimi social i detyrueshëm	54.086	57.149	5,66	4,0	4,1
A16	Arsimimi	60.873	59.797	-1,77	4,5	4,3
A17	Shëndetësia dhe aktivitete të punës sociale	34.984	38.114	8,95	2,6	2,7
A18	Arte, argëtim dhe çlodhje	11.331	17.121	51,10	0,8	1,2
A19	Aktivitete të tjera shërbimi	14.767	15.439	4,56	1,1	1,1
Vlera e Shtuar Bruto me çmime bazë		1.177.698	1.216.933	3,33	87,2	87,3
Taksa neto mbi produktet		172.354	177.487	2,98	12,8	12,7
PBB ME ÇMIMET E TREGUT		1.350.053	1.394.419	3,29	100,0	100,0

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhëna gjysëm-finale

Tab.4 PBB me çmimet korrente, të vitit të mëparshëm dhe rritja reale vjetore, 2013-2014

A19	Treguesit	Vlerat me çmime korrente Në Milion Lekë		Vlerat me çmime të vitit të mëparshëm	Rritja reale (%)
		2013*	2014**	2014**	2014**
A1	Bujqësia, pyjet dhe peshkimi	264.140	278.924	269.323	1,96
A2	Industria nxjerrëse	66.516	69.085	74.149	11,48
A3	Industria përpunuese	68.310	73.603	74.010	8,34
A4	Energjia elektrike, gazi, avulli dhe furnizimi me ajër të kondicionuar	27.795	25.850	21.451	-22,82
A5	Furnizimi me ujë, aktivitetet e trajtimit dhe menaxhimit të mbeturinave, mbetjeve	9.841	10.005	10.198	3,63
A6	Ndërtimi	138.878	121.402	121.594	-12,44
A7	Tregtia me shumicë dhe me pakicë; riparimi i automjeteve dhe motorcikletave	147.932	154.294	152.934	3,38
A8	Transporti dhe magazinimi	42.569	41.594	41.371	-2,81
A9	Akomodimi dhe shërbimi ushqimor	23.214	24.342	23.964	3,23
A10	Informacioni dhe komunikacioni	37.807	38.849	38.806	2,64
A11	Aktivitete financiare dhe të sigurimit	30.359	35.160	30.995	2,09
A12	Aktivitete të pasurive të paluajtshme	85.843	85.816	85.901	0,07
A13	Aktivitete profesionale, shkencore dhe teknike	29.453	35.098	34.546	17,29
A14	Shërbime administrative dhe mbështetëse	29.000	35.292	34.736	19,78
A15	Administrim publik dhe mbrojtja; sigurimi social i detyrueshëm	54.086	57.149	57.832	6,93
A16	Arsimimi	60.873	59.797	58.186	-4,41
A17	Shëndetësia dhe aktivitete të punës sociale	34.984	38.114	39.954	14,21
A18	Arte, argëtim dhe çlodhje	11.331	17.121	17.330	52,94
A19	Aktivitete të tjera shërbimi	14.767	15.439	15.318	3,73
	Vlera e Shtuar Bruto me çmime bazë	1.177.698	1.216.933	1.202.596	2,11
	Taksa neto mbi produktet	172.354	177.487	172.124	-0,13
	PBB ME ÇMIMET E TREGUT	1.350.053	1.394.419	1.374.721	1,83

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhëna gjysëm-finale

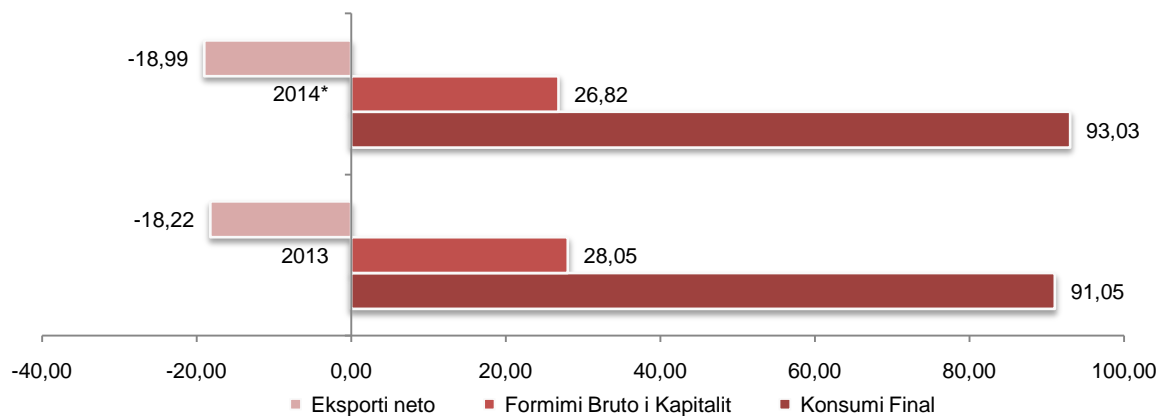
Tab. 5 Produkti i Brendshëm Bruto sipas metodës së Shpenzimeve, me çmime korrente

Treguesit e PBB-së	Vlerat me çmime korrente		Indeksi i rritjes nominale (%)	Struktura e PBB (%)	
	Në Milion Lek			2013*	2014**
	2013*	2014**	(2014/2013)	2013*	2014**
Konsumi Final	1.229.289	1.297.286	5,53	91,05	93,03
Konsumi Final i Popullatës	1.073.609	1.129.915	5,24	79,52	81,03
Konsumi Final i Administratës Publike	148.850	159.788	7,35	11,03	11,46
Konsumi Individual	74.359	80.060	7,67	5,51	5,74
Konsumi Kolektiv	74.491	79.729	7,03	5,52	5,72
Konsumi i Institucioneve Jo-fitimprurëse	6.830	7.583	11,01	0,51	0,54
Fornimi Bruto i Kapitalit	352.088	342.844	-2,63	26,08	24,59
Ndryshimet e gjëndjeve	26.636	31.154	16,96	1,97	2,23
Mospërputhje statistikore	- 11.985	- 12.010		- 0,89	- 0,86
Eksporti neto	- 245.975	- 264.855	7,68	- 18,22	- 18,99
Eksportet e mallrave e shërbimeve (fob)	387.975	393.657	1,46	28,74	28,23
Eksportet e mallrave	147.409	130.401	-11,54	10,92	9,35
Eksportet e shërbimeve	240.566	263.257	9,43	17,82	18,88
Importet e mallrave e shërbimeve (fob)	633.950	658.512	3,87	46,96	47,22
Importet e mallrave	425.049	440.461	3,63	31,48	31,59
Importet e shërbimeve	208.901	218.051	4,38	15,47	15,64
PRODHIM I BRËNDSHËM BRUTO	1.350.053	1.394.419	3,29	100,00	100,00

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhënat janë gjysëm-finale

Fig 3. Struktura e PBB me metodën e Shpenzimeve, në %

Tab.6 Produkti i Brendshëm Bruto sipas metodës së Shpenzimeve me çmimet e vitit të mëparshëm

Treguesit e PBB-së	Vlerat me çmime korrente		PBB me çmime të vitit të mëparshëm	Rritja reale (%)
	Në Milion Lek			
	2013*	2014**	(2014/2013)	2014**
Konsumi Final	1.229.289	1.297.286	1.271.257	3,41
Konsumi Final i Popullatës	1.073.609	1.129.915	1.105.373	2,96
Konsumi Final i Administratës Publike	148.850	159.788	158.368	6,39
Konsumi Individual	74.359	80.060	78.316	5,32
Konsumi Kolektiv	74.491	79.729	80.052	7,47
Konsumi i Institucioneve Jo-fitimprurëse	6.830	7.583	7.515	10,03
Formimi Bruto i Kapitalit	352.088	342.844	338.101	- 3,97
Ndryshimet e gjëndjeve	26.636	31.154	30.458	14,35
Mospërputhje statistikore	- 11.985	- 12.010	2.971	
Eksporti neto	- 245.975	- 264.855	- 268.067	- 8,98
Eksportet e mallrave e shërbimeve (fob)	387.975	393.657	394.924	1,79
Eksportet e mallrave	147.409	130.401	130.430	- 11,52
Eksportet e shërbimeve	240.566	263.257	264.495	9,95
Importet e mallrave e shërbimeve (fob)	633.950	658.512	662.991	4,58
Importet e mallrave	425.049	440.461	446.948	5,15
Importet e shërbimeve	208.901	218.051	216.042	3,42
PRODHIM I BRËNDSHËM BRUTO	1.350.053	1.394.419	1.374.721	1,83

2013* Të dhëna finale

2014** Të dhënat janë gjysëm-finale

Informacion për përdoruesin

Metodologji dhe klasifikime

Llogaritjet e PBB-së mbështeten metodologjikisht në konceptet bazë të Sistemit Europian të Llogarive (ESA 2010) dhe të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA 2008) të Organizatës së Kombeve të Bashkuara (OKB). Të dyja këto metodologji janë përditësimet më të fundit të ESA 1995 dhe SNA 1993.

Sistemi evropian i llogarive kombëtare dhe rajonale është korniza për matjen e aktiviteteve ekonomike dhe financiare të një sistemi ekonomik, komponentëve të tij dhe lidhjeve midis tyre në një periudhë kohe të dhënë (zakonisht një vit ose një tre-mujor). Transaksionet e kryera nga agjentët ekonomikë në lidhjet e tyre me njësitë e tjera rezidente ose jo rezidente në territorin ekonomik janë objekt i matjeve në llogaritë kombëtare.

Klasifikimet e përdorura në Llogaritë Kombëtare janë:

- Nomeklatura e veprimtarive ekonomike REV.2 (NVE Rev.2).
- Nomeklatura e produkteve (NP);
- Klasifikimi i konsumit individual sipas përdorimit (COICOP);
- Klasifikimi i shpenzimeve të qeverisë sipas funksionit (COFOG).

Burimet e të dhënave

Për vlerësimet e PBB-së përdoret informacioni i siguruar nga burime të ndryshme statistikore dhe administrative. Të dhënat e përdorura mund të jenë prodhim statistikor i vetë INSTAT ose i institucioneve të ndryshme kombëtare si Ministrinë, Drejtoritë e Përgjithshme të Tatimeve dhe Doganave, Qendra Kombëtare e Regjistrimit, Banka e Shqipërisë, Autoriteti i Mbikqyrjes Financiare, Agjensia Kombëtare e Burimeve Natyrore dhe të tjera. Duke krahasuar këto burime me njera-tjetrën, arrihet të prodhohet një pamje e vetme e ekonomisë e cila është gjithëpërfshirëse, konsistente, koherente dhe tërësisht e integruar.

Burimet statistikore përfshijnë të dhënat e siguruar nga regjistrime dhe anketa të ndryshme mbi njësitë ekonomike ose familjet, ndër të cilat mund të përmendim: Regjistri i Ndërmarrjeve; Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave; Anketa Strukturore pranë Ndërmarrjeve; Anketa e Tregtisë me Pakicë; Anketa e Buxhetit të Familjeve; Anketa e Forcave të Punës; Anketa të matjes së nivelit të jetesës; Anketa të Statistikave të Çmimeve, etj.

Burimet administrative përfshijnë të dhëna administrative të mbledhura nga institucione të tjera për qëllime të ndryshme, ndër të cilat mund të përmendim: Pasqyrat financiare vjetore; Tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH);

Statistika financiare monetare; Bilanci i Pagesave; Statistika fiskale të qeverisë; Statistika të tregtisë së jashtme; Të dhëna mbi energjinë elektrike dhe të produkteve energjitike; etj.

Fazat e publikimit dhe Politikat revizionuese

Vlerësimet e PBB-së vjetore kalojnë në tre faza llogaritjesh dhe publikimesh.

- Faza e parë është llogaritja paraprake vjetore e PBB të vitit (t) sipas të dyja metodave brenda njëmbëdhjetë muajve pas përfundimit të vitit (t+11) dhe bazohet në burime të të dhënave paraprake të Anketës Vjetore Strukturore pranë Ndërmarrjeve dhe burime administrative.
- Faza e dytë përfshin vlerësimet gjysëm-finale të llogarive vjetore të PBB të vitit “t” brenda gjashtë muajve pas vlerësimit paraprak (t+17). Llogaritjet gjysëm-finale bazohen në burime të dhënash më të plota dhe si rrjedhojë pothuajse tërësisht në metoda të drejtpërdrejta.
- Faza e tretë përfshin vlerësimet finale të PBB të vitit (t). Në këtë fazë të tretë rishikohen dhe njëherë të dhënat e vitit (t) kur vjen seti i të dhënave për vitin (t+1) me qëllim që të përfshihet çdo ndryshim i bërë për vitin (t) dhe të sigurohet konsistenca midis dy viteve të njëpasnjëshëm. Gjatë kësaj faze bëhet dhe balancimi final në nivel produkti midis dy metodave të PBB-së.

Të dhënat e publikuara revizionohen mbështetur në politikat revizionuese të llogarive kombëtare. Vlerësimet vjetore të Produktit të Brendshëm Bruto dhe komponentëve të tij janë subjekt i dy tipeve të revizionimit: të zakonshme dhe të veçanta.

Revizionime të zakonshme:

Revizionimet e zakonshme të PBB-së me baza vjetore janë rezultat i përditësimeve dhe plotësimit të burimeve ekzistuese të të dhënave me informacionin më të fundit për një vit të caktuar “t”. Vlerësimet e PBB-së për vitin “t” kalojnë në tre fazat e mësipërme të llogaritjeve dhe publikimeve. Vlerësimi i parë me baza vjetore të PBB (paraprake/flash) (viti t) është njëmbëdhjetë muaj (në fillim të Dhjetorit të vitit (t+1)). Vlerësimi mbështetet në të dhënat paraprake nga anketat dhe në disa raste në burime të tjera administrative. Një vlerësim i tillë rishikohet pas gjashtë muajsh në mënyrë që të marrim një vlerësim gjysëm-final. Në këtë moment rishikohen gjithashtu edhe vlerësimet e vitit të kaluar (t-1) për t'i kaluar nga vlerësime gjysëm-finale në finale.

Revizionime të veçanta:

Revizionimet e veçanta vijnë si rezultat i përfshirjes së burimeve të reja të të dhënave statistikore e administrative dhe përmirësimi i atyre ekzistuese; përmirësimit të teknikave statistikore dhe metodave të

përpilimit të të dhënave për Llogaritë Kombëtare; ndryshimit të metodologjisë për shkak të standarteve të reja të Sistemit të Llogarive Kombëtare (SNA dhe ESA).

Përkufizime

Prodhimi i Brendshëm Bruto (PBB): Prodhimi i brendshëm bruto, vlerësuar me çmimet e tregut, është rezultati final i aktivitetit të prodhimit nga njësitë rezidente prodhuese gjatë një viti. Ai është llogaritur sipas dy mënyrave:

- **PBB me mënyrën e prodhimit**, është i barabartë me shumën e vlerave të shtuara bruto sipas degëve të ndryshme të aktiviteteve, duke shtuar tatimet e taksat e duke i zbritur subvencionet mbi produktet (të cilat nuk u janë shpërndarë sektoreve apo degëve të aktivitetit);
- **PBB sipas mënyrës së shpenzimeve** është i barabartë me përdorimet finale të brendshme të produkteve e shërbimeve (konsumi final efektiv, formimi bruto i kapitalit fiks, ndryshimet e gjendjeve), plus eksportet, minus importet.

Prodhimi: Aktivitet i ushtruar nën kontrollin dhe përgjegjësinë e një njësie institucionale që kombinon burimet në fuqi punëtore, kapital dhe produkte e shërbime për të prodhuar produkte ose kryer shërbime. Proceset e pastra natyrore pa ndërhyrjen ose kontrollin e njeriut nuk bëjnë pjesë në prodhim. Ekzistojnë tre lloje të prodhimit: prodhim tregu; prodhim i prodhuar për konsum final vetjak dhe prodhim tjetër jo-tregu.

Konsumi i ndërmjetëm: Vlera e produkteve ose shërbimeve të transformuara ose plotësisht të konsumuara gjatë procesit të prodhimit. Përdorimi i aktiveve fikse të vëna në punë nuk merret parasysh; ai evidentohet në konsumin e kapitalit fiks.

Vlera e shtuar bruto: Vlera e shtuar bruto përfaqëson kontributin e aktiviteteve të ndryshme në PBB dhe llogaritet si diferencë midis prodhimit dhe konsumit të ndërmjetëm.

PBB nominal mat vlerën e produkteve për një periudhë të caktuar kohore, me çmimet e periudhës në të cilin prodhohet produkti (çmimet e tanishme).

PBB reale mat produktin total të prodhuar në një ekonomi, për një periudhë të caktuar kohore, por duke marrë parasysh çmimet e një viti bazë (të dhënë-mundet me qene viti paraardhës ose cili vit caktohet si vit bazë).

Taksat mbi produktet dhe importin: Taksat mbi produkte janë taksat e pagueshme për njësi të disa mallrave dhe shërbimeve si Taksa mbi Vlerën e Shtuar (TVSH), akciza, taksa dhe taksa doganore mbi importet.

Subvencione në produkte: Subvencionet në produkte janë pagesat e pakthyeshme që njësitë e administratës publike bëjnë tek ndërmarrjet si një shumë e caktuar parash për njësi të një malli ose shërbimi.

Subvencionet në importe konsistojnë në subvencionimin e mallrave ose shërbimeve që bëhen të pagueshme kur malli kapërcen kufirin e territorit ekonomik ose kur shërbimet i janë kaluar njësive institucionale rezidente.

Konsumi Final: Konsumi Final është një nga komponentët kryesorë të PBB. Ky konsiston në mallrat dhe shërbimet e përdorura nga familjet individuale ose komunitetet dhe llogaritet si shumë e konsumit final të familjeve, konsumit final të administratës publike dhe konsumit final të Institucioneve Jo- Fitimprurëse në Shërbim të Familjeve (IJFSHF).

Konsumi final i familjeve: Llogaritet të gjitha mallrat dhe shërbimet që përdoren direkt për të plotësuar kërkesat individuale të familjeve rezidente.

Konsumi final i administratës publike dhe Institucioneve jo fitim prurëse: Përmban vlerën e shërbimeve jotregtare të kryera nga administrata publike dhe nga institucionet jofitimprurëse në përfitim të komuniteteve ose grupe familjesh. Kjo llogaritet si diferencë midis prodhimit të administratës publike dhe IJFSHF dhe vlerës së prodhimit tregtar.

Eksporti neto: Eksporti neto llogaritet si diferencë midis eksportit të mallrave dhe shërbimeve (f.o.b) dhe importit të mallrave dhe shërbimeve (f.o.b).

Formimi Bruto i Kapitalit Fiks: Konsiston në shpenzimet e kryera për kapitale të reja ose për shpenzime të tjera specifike kryer nga prodhuesit në sende ose shërbime me qëllim që të mbajnë, rritin ose zgjerojnë kapacitetin e tyre prodhues ose që të krijojnë kushte të reja përpunimi në të ardhmen.

Ndryshimi i gjendjeve: Përcaktohet si diferencë midis gjendjeve të inventarit dhe në proces të aktiveve qarkulluese në fund dhe në fillim të vitit. Gjendjet përfshijnë: materiale të para dhe materiale të tjera; prodhime, punime shërbime në proces; produkte të gatshme e gjysëm të gatshme, mallra, kafshë, etj.

Çmim bazë: Shuma që prodhuesi merr nga blerësi për njësi të produktit apo shërbimit të prodhuar, pa tatimet dhe subvencionet mbi produktin. Çmimi bazë përjashton shpenzimet e transportit të faturuara më vete.

Çmimet e tregut: janë çmimet pasi shtohen taksat mbi produktet minus subvencionet mbi produktet.

Çmime korente: Çmimet e periudhës referuese. Ato përfaqësojnë çmimin e paguar për të mirat dhe shërbimet në kohën e prodhimit ose të konsumit.

Çmime konstante: Vlerësimet me çmime konstante janë në vlerë reale pra të korigjuara për ndryshimet në çmime në lidhje me një vit bazë. Ato janë një mënyrë për të matur ndryshimin real në prodhim.